

אין צדין פרק שלישי ביצה

כו.

עין משפט
גר מצוה

כו א מי פ"ג
מבליטת צבורות
הלכה ד סג עין רא
טו"ע י"ד י"ז עי עסקן
ז:

רבינו הגנאל

נגמר בשולן נראו, ואנו
מבשלין אותן ביר"ט,
הנה אין מוקצה. א"ל
אבי ולטעמך תיקשי
לך כל קדירות דבין
השמשות דאיתן ורתחות
בין השמשות ואין ראיות
לאיילה, ולמחר אוכלין
מנייהו, אלא כל דבר
שגמרו בידי אדם כגון
אילו לא קמביעא לן
ורדיא אין מוקצה, כי
קמביעא לן גמרו בידי
שמים, ולא איפשיטא.
ו' יהודה נשיאה הוה
ליה צבור, שדריה לר'
אמי ביר"ט לבקר, סבר
דלא למחיהו. א"ל
ו' ירימה והא ר'
יהודה הני במתניתין
יד מומחה ויראה, ור'
יהודה ור' שמעון הלכה
כר' יהודה. ואקיימנא
למתניתין בראין מומין
ביר"ט פליגי, ר' יהודה
מחרי ור' שמעון אוסר,
וכן ר' יצחק נפחא לא
דבה לבקר מומין ביר"ט,
ואמר לו ר' ירימה כמו
שאמר לר' אמי, א"ל
ר' אבא לר' ירימה לפה
איך מניח לר' אמי ולר'
יצחק נפחא לעשות כר'
שמעון דאמר אין רואין
מומין, א"ל ר' ירימה
ואת מה בידך, א"ל
הכי אמר זעירא הלכה
כר' שמעון, ואקיימנא
למתברא קאמר, מדקתי
לה ר' אשפיה במתניתא
דאיתיה בהריה הא דר'
שמעון בלשון חכמים,
ש"מ הילכתא כותיה, מאי
הוה עלה, ת"ש מראשכתן
ו' שמעון בן מנסיא
וחביריו שהקדימו באותו
הזמן שהיו קודם ר' מאיר,
ואמרו הלכה כר' מאיר,
התן בכבורות [בפרק]
עד כמה ישראל חייב
ליטפל בכבור, השוחט
את הכבור ואח"כ הראה
מומר, ר' יהודה מתיר, ר'
מאיר אומר הואיל ונשחט
שלא ע"פ מומחה אסור.
ודייקתן אלמא קסבר ר'
מאיר ראיית בכור לאו
כראיית טריפה כר', א"ל
אבי התם בראיית
מומין ביר"ט פליגי,
בבירית מומין שבגוף אטו
מומין שבעין פליגי, מפני
שמשותין לאחר מיתה,
וקנסא הוא דקא קניס ר'
מאיר התם. מאי ורדינאה
לא היה רואה מומין
בכור ביר"ט, וא"ר אמי
שפיך עבד דלא חוי, ר'
אמי הוה רואה מומין
בעיניו ולמחר ביר"ט הוה
שואל אין נפל בר מום.

אלא נמרו בידי אדם לא מבעיא לן וכו'. ווא"ת אמאי אין מוכיח
מהייל דכופין את הסל לפני האפרוחין כדי שיעלו וירדו
וקאמר [שבת מג.] מותר לנטולס פ"י אחר שירדו מותר לנטולס הסל
אע"פ שהיה אסור כשעלו האפרוחים עליו נחתי היום אלמא אין
מוקצה לחתי שבת ט וי"ל דשתי התם
דהו כמו גמרו צדי אדם שצדו
להפריחם מעליו דהא שרינן קדרות
אע"ג דצין השמשות רוחות הן ועוד
יש לומר דהתם מיייר לענין טלטול
דפשיטא ליה דאין מוקצה לחתי שבת
והכא קא צעי לענין אכילה:

אלא ר' מאיר קנסא קא קניס.
ופסקין רבינו יצחק דהלכה
כרבי יהודה דקצעי התם בצבורות
(דף כח: ושם) סתמא דש"ס אליבא
דר' יהודה ואע"ג דר' מאיר ור' יהודה
ט הלכה כרבי מאיר בגזרותיו איינו
ודאי בגזרותיו אכל לא דקנסותיו ט:
ועל

למעבד עובדא כר' שמעון א"ל ואת מה בידך א"ל הכי אמר ר' זירא הלכה
כר' שמעון אמר ט מאן דהוא צאוקי ואסק להתם ואגמרה לשמענתא מפומיה
דמרה כי סליק להתם אשכחיה לר' זירא א"ל אמר מר הלכה כרבי שמעון
א"ל לא אנא מסתברא אמרי מדקתני במתניתין ר' שמעון אומר כל שאין
מומו ניכר מבעוד יום אין זה מן המוכן וקתני לה בברייתא בלשון חכמים
ש"מ מסתברא כוותיה מאי הוה עלה אמר רב יוסף ת"ש דתלמיא צאשלי
רבביו דאמר רבי שמעון בן פזי א"ר יהושע בן לוי א"ר יוסי בן שאול אמר
רבי משום קהלא קדישא דבירושלים ר' שמעון וחבירו אמרו הלכה כרבי
מאיר אמרו והא אינהו קשישי מניה טובא אלא בשיטת ר' מאיר אמרוה
דתנין השוחט את הבכור ואחר כך הראה את מומו ר' יהודה מתיר ורבי
מאיר אומר הוואיל ונשחט שלא על פי מומחה אסור אלמא קסבר ר' מאיר
ראיית בכור לאו כראיית טריפה ראיית בכור מחיים ראיית טריפה לאחר
שחיטה ומינה ראיית טריפה אפילו ב"ט ראיית בכור מערב י"ט א"ל אביי אמו
התם בראין מומין פליגי בקנסא פליגי דאמר רבה בר בר חנה אמר רבי
יוחנן בדוקין שבעין כולי עלמא לא פליגי דאסור משום דמשותין כי פליגי
במומין שבגוף רבי מאיר סבר גזרינן מומין שבגוף אטו מומין שבעין ור'
יהודה סבר לא גזרינן אמר רב נחמן בר יצחק מתניתין נמי דיקא דקתני ר'
מאיר אומר הואיל ונשחט שלא על פי מומחה אסור שמע מינה קנסא הוא
דקא קניס שמע מינה אמו ורדינאה חזי בוכרא דבי נשיאה הוה ביומא
טבא לא הוה חזי אתו ואמרו ליה לרבי אמי אמר להו שפיר קא עביד
דלא חזי איני והא רבי אמי גופיה חזי רבי אמי כי חזי מאתמול הוה חזי
וברי"ט

גמר להו צוליישו. אשתרו ולה אמרין שעה אחת היו מוקפות
וידחו: ולטעמך. דמשוית להו לתיבתן תורת מוקפה וילפת מינה
דאין מוקפה לחתי שבת: פקשי לך. מהשתא דלא תוכל לתרץ היאך
אלו אוכלים שום קדרות צלילי שצמות דעל כרחק המוקפה לצין

השמשות מוקפה לכולי יומא והכי
צין השמשות כל הקדרות מסולקות
מרותמות מן הכירה ואכלינן מנייהו
לאורתא: אלא מידי וגמרו צדי אדם
לא קא מצעיא לן. דכיון צדו צדו
לתקנו צו ציוס לא מוקפה ליה מדעמיה
מפני דחיימו הלך פולין ועדשים
אינס ראייה לכאן ומהאי טעמא נמי
שרינן קדרות של צין השמשות: כי
קא מצעיא לן גמרו צדי שמים.
ע"י חמה דכיון שאין צדו לתקנו מסה
דעמיה מניה: הוה ליה ההוא צורא.
והיו לו צביות כהניס גומיין על
שלחנו ואוכלין צבורות: רבי יהודה
ור' שמעון הלכה כרבי יהודה. הכי
כילינן להו צעירובין (דף מ:): אמר
ליה. ר' זריקא לר' אבא: ואם מה
בידך. לשצקת לרבי יהודה ובעית
למעבד כר' שמעון ממי שמעת דהלכה
כר' שמעון צו: אמר מרן דהוא.
אחד מן התלמידים מי שהוא ולא נודע
שמו: אזוי ופקס. יהי רצון שאזכה
לעלות לארץ ישראל למקום שרבי
זירא שם דהוא מרה דשמעתא דאמרי
משמיה הלכה כר' שמעון ואגמרה
לשמעתא מפומיה: אלא מסתברא
אמרי כן אמרתי דמסתברא כרבי
שמעון אכל לא שמעתי שהוקצה
הלכה למעשה כמותו: בלשון חכמים.
דקתני לעיל) אתא ואייתי מתניתא
צדיה צין שגולד צו מוס מעי"ט צין
שגולד צו מוס צי"ט חכמים אומרים
כר' ור' שמעון הוא דקאמר הכי וקרי
ליה חכמים: צאשלי רבצני. צחזלים
גדולים וגסים פקשינן לנתק כלומר
חכמים גדולים דאמרו ואין נוטין
לצטל דברייה: ר' שמעון צן מנסיא
וחציריו. אותן שאמר עליהן הרי
אמרו אין רואין מומין צי"ט: אמרו
הלכה כר' מאיר. בצבורות. השתא
משמע שמעדין קהלא קדישא על ר'

שמעון צן מנסיא שאומר עוד דבר זה. ומפרש רב יוסף אמרו צתמיה וכי אפשר שקהלא קדישא אומרים דבר זה על ר' שמעון צן מנסיא
וחציריו אמרו הלכה כר' מאיר ועבדין כותיהו: והא אינפו קדימי וקשישי מיניה עובא. קהלא קדישא דאמרה רבי להא שמעתא משמיהו
קשישי מר' שמעון צן מנסיא טובא דהא ר' שמעון צן מנסיא צימי רבי וצניו היה דמתן בצבורות [פ"ז ה"ט] אמר ר' שמעון צן מנסיא אלו שבע
מדות שמנו חכמים צתלמידים כלן נתקיימו צרצו וצצניו ולעיל נמי אפלוג צהדיה ויסיי אמרו ההוא קהלא קדישא הלכה משמיה דר' שמעון
צן מנסיא דקתני ר' שמעון וחציריו אמרו הלכה כר' מאיר: אלא. הכי אמרו קהלא קדישא ר' שמעון צן מנסיא וחציריו שאמרו אין רואין
מומין בשטת ר' מאיר אמרוה. וכן אפשר שהוקניס נתנו דעתם על דברי הצבורים ואמרו דברי פלוני נוטין אחר דברי ר' פלוני שהיה לפניו:
השוחט אם הכבור. קודם שהמירו חכס ואח"כ הראה את מומו לחכס: אלמא קסבר ר' מאיר ראיית בכור. אינה קלה כראיית טריפה
דאחשבה וצני. ומומה למדו ר' שמעון צן מנסיא וחציריו ואמרו כיון דחשיבא כולי האי הוה ליה כמתקן ט וכדן דין ואסור לראומו צי"ט
ואע"פ שהטריפה צדקת צי"ט והיו צהשלי רבצני שאמרו קהלא קדישא דהא דר' שמעון כר"מ אולא וקמו להו ר' שמעון צן יומי ור'
מאיר צחדא שיטתא וי"ל ר' יהודה ימיד ואין דברייו של אחד צמקום שנים: אמר ליה אביי. לרב יוסף: אטו. היאל דר"מ צדכור צרואין
מומין לאחר שחיטה פליגי ומשום טעמא דחשיבותא אמרה ר"מ למלתיה והא קנסא קניס כדמפרש ואזיל ואילו אדם אחר שחטו וכצבור שהוא
ניתר מפי מומחה אפילו ר"מ מודה דרואין: צדוקין. טייליא כמו הנוטה דקום שמים (ישיעה מ) אם מוס זה דוק שבעין: פולני עלמא. אפילו ר'
יהודה מודה דאסור מפני שמשמנה לאחר המיתה ויש דוק שגראה לאחר שחיטה מוס קצוע שאילו ראהו לפני שחיטה היה נראה עובר: צמומין
שבגוף. כגון נקלצה אונן נצברה ידו דלא נשתנה צבציל השחיטה: מהני. בצבורות נמי דיקא דמשום גזרה קאסר ליה וקנסא קניס כדי שלא
ירגיל עוד מדלף קתני ר"מ אוקר דנהוי משמע דאסורו תלוי בגופו שאין ראייתו לאחר שחיטה כלום אלא הואיל ועבר שחטו שמע מינה זהו טעמו
של דבר מפני שהקיל לשחטו ותלה ר"מ הדבר ברשעו של כהן זה שהקיל צו: ראינו ורדינאה. נאה היה ועל שם ורדים היה נקראה. ולי נראה מלפניו מקום
ששמו ורדינה דלאמרינן צעירובין (דף מט.) שנקרא מאנשי ורדינה ואנשים קניס ולי עין צממונן היו: מהאמול הוה חזי. אם קצוע אלו עובר:

(א) וצירובין מו: צבורות
י"א. (ג) וצירובין כ"ב. חולין כ"ג.
(א) נש ונהיה מה"א. (ד) צ"ב
לא: ע"י (ז) (ז) (ט) (עשרין פ"י
משנתו ויטע אלל לומר
אלנות גבוהים היינו חכמים
גדולים דכמתיב הנה אשר
ארו נגנזין (וחקאל לא)
ודלאמרינן פסחים ק"ב.
הירוש ליתקן יתלה צבילין
גדולין (צבורות כח"ט) (ט) נש
ע"ש. (א) (דף כ"ו) (ט) לפי
ג' מהר"מ לעיל (כו) י"ל כ"ל
צין ק"ן. (ז) ע"י גיטין מה.
דעם נקא שפי נאה,
(ז) וא"ל דשתי התם דהו
מנו גמרו צדי אדם שצדו
להפריחם מעליו דהא שרינן
קדרות אע"ג דברייה
רמותות הן דפ"י כר"ה (שם)
קאמר אס היי עליו ב"ט ע"ב
אסור לנטול וא"כ לא הוה
כגמרו צדי אדם וי"ל דהתם
מחיי ב"י. כ"ל מהר"ש
(ט) וצירובין מו. כסופות מ"ג.
(ט) וצ"י חוס"י צמות ל"ד"ה
מי עבד ומוספת ב"ק ל':
ד"ה וחכמינו ומוס"י צ"ט ע"ב.
ד"ה קופין ומוס"י צ"ט ע"ב.
שליח ד"ה וחכמינו ומוס"
צבורות כח. ד"ה ר"מ
ומוספות וחכמי קד. ד"ה
אמר ר' עקיבא.)

לעוי רש"י

טייליא. קודם בעין
שמצמצם את הראיה.

מוסף רש"י

אמר מאן דהוא. אדם
אחד מן דוכה (וור"ק כ"ב).
אחד מן התלמידים ולא היו
זוכיין אלו שחברו הגמרא
מי היה (וחולין ז). באשלי
ברבי. תלמי עבדי
ומוסין. ויש אומרים
צבולנות גדולים. כמו ויטע
אשלי (ע"י ז). ואחר כך
הראה את מומו. לאחר
שחיטה ומלפניו קצוע
(בצבורות כח.).